

Gespreksnotitie

Aan: Raadscommissie
Van: Unit Openbare Orde en Veiligheid
Datum: 27 oktober 2008
Betreft: Aanpak overlast en verloedering

Inleiding

Op 29 mei 2008 waren er tijdens uw vergadering naar aanleiding van het rapport "aanpak hangjongeren in gemeenten" van BZK vragen van raadsleden naar de aanpak van jeugdoverlast en vandalisme van onze gemeente. Wij hebben dit rapport geanalyseerd en willen u graag informeren over hetgeen wij reeds doen en wat er momenteel in ontwikkeling is. Het rapport bevat een uiteenzetting van de diverse mogelijkheden die een gemeente heeft in haar aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele hangjongeren.

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie (CCV) heeft landelijk alle projecten en maatregelen naar aanleiding van het BZK rapport geïnventariseerd als inspiratie voor een maatregelenmix die per gemeente samengesteld kan worden.

Inzicht en omvang Biltse situatie

Allereerst is het belangrijk een goed inzicht in de aard en omvang van de lokale situatie te hebben. Hieronder een overzicht van de meldingen die in 2007 en 2008 bij de politie zijn binnengekomen:

- In 2007 zijn in gemeente de Bilt 358 meldingen van overlast bij de politie binnengekomen.
- In 2008 zijn dat er toe nu toe 181, waarvan 129 in Bilthoven Noord/De Leijen/Centrum2, 22 in Bilthoven Zuid, 9 in De Bilt en 21 in buitengebieden.
- Bij de gemeente komen jaarlijks ongeveer 10 meldingen binnen inzake jongeren en overlast. Deze worden opgepakt in het Actieteam Jongeren (ATJ).

Deze meldingen bestaan voornamelijk uit:

1. geluidsoverlast (scheuren met auto's en scooters, schreeuwen etc.)
2. alcohol en drugsgebruik
3. het achterlaten van rotzooi

Het totaal aantal jongeren die met regelmaat op straat staat is ca.135. Het betreft ongeveer 15-20 jongeren in het gebied Maartensdijk, Groenekan, Westbroek en Hollandsche Rading, 10-15 jongeren in De Bilt Zuid, 10 jongeren in De Bilt en ca. 80 jongeren in Bilthoven, Centrum II en De Leijen. De meeste meldingen die binnenkomen zijn niet zozeer gebonden aan specifieke jongeren maar hebben vooral betrekking op groepsgedrag. Wel is geconstateerd door de politie en jongerenwerk dat binnen de groep jongeren in Bilthoven zich een harde kern bevindt van ca. 30 jongeren.

Gemeentelijke maatregelen

Het CCV noemt de onderstaande maatregelen c.q. instrumenten die gemeenten kunnen inzetten bij overlast door jongeren:

A. Regierol gemeente:

1. Samenwerking met partners en een goede samenwerkingsstructuur
2. Projectorganisatie en projectgroep
3. Probleeminventarisatie

B. Diverse gemeentelijke maatregelen:

1. Ouder weet project

2. Interactief theater (een voorstelling met acteurs, om jongeren en bewoners tot elkaar en oplossingen te laten komen)
3. Film (jongeren presenteren zichzelf in een film)
4. Gedragscodes (afspraken met jongeren over gedrag in bepaalde sociale situaties, daarop handhaven)
5. Halt-lesmethodiek "je kan het zelf bedenken" (6 lessen over respect, waarden en normen)
6. Geld voor geen geweld (als er geen vernielingen zijn, krijgen de jongeren er iets leuks voor terug)

C. Toezicht op jongeren:

1. door jongeren zelf (TDJ, toezicht door jongeren, jongeren die in aanraking met politie zijn geweest een nieuwe kans bieden door diverse cursussen te bieden)
2. Stedelijk mobiel jongerenteam
3. Buurt- contactvaders
4. Buurtpreventieteam
5. Straatcoaches
6. Cameratoezicht

D. Preventieve maatregelen:

1. Effe werken (hangjongeren helpen om een baan te vinden)
2. Mentor-/ maatjesproject
3. Vrouwen aan zet
4. Bos-project (stimuleren van bewegingsactiviteiten)
5. Thuis op straat (met een team sport en spelactiviteiten organiseren op straat)
6. Verslavingspreventie op hangplekken
7. geluidsmaatregelen (mosquito)

E. Repressieve maatregelen:

1. gebiedsverbod jongeren
2. samenscholingsverbod
3. avondklok
4. alcohol meeneem verbod (lokaal alcohol verbieden)
5. blowverbod

Binnen de gemeente De Bilt zijn diverse maatregelen al een feit.
Hieronder volgt per onderdeel een korte impressie.

Ad A:

De gemeente De Bilt kent het actieteam jongeren (ATJ) waarin alle relevante interne en externe partners (zoals jongerenwerk, politie, maatschappelijk werk, SSW) maandelijks contact hebben en de diverse jongerengroepen in kaart brengen. Binnen het ATJ wordt ook gesproken over wat de diverse deelnemers kunnen doen om de overlast terug te dringen. Zo worden de ontmoetingsplekken regelmatig bezocht door één of enkele partijen. De aanpak en betrokkenen verschillen per groep en per plek. Het doel van de werkgroep is een zo efficiënt mogelijke aanpak van overlast veroorzaakt door jongeren door middel van onderlinge afstemming en door inzet vanuit de betrokken partijen.

Ad B:

Hier volgt een korte opsomming van gemeentelijk maatregelen waarmee reeds wordt gewerkt.

- De politie werkt al enkele jaren met het ouder weet project.
- In 2008 is door jongerenwerk SOJOS een begin gemaakt met een interactief theater/film. De ervaringen zijn positief.
- Met diverse groepen jongeren zijn gedragsafspraken gemaakt, gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de JOP Groenekan. De aanspreekbaarheid blijft zo goed.
- In de gemeente worden reeds enkele jaren door HALT en Jeugdpoint voorlichtingen gegeven over vandalisme, respect, alcohol, drugs en vuurwerk.

Ad C:

In de gemeente is enige tijd gewerkt met het project Marokkaanse vaders. Verder zijn de jongerenwerkers actief op straat en zoeken zij de groepen jongeren op, initiëren activiteiten en signaleren knelpunten.

Ad D:

In de gemeente werkt het Bos-project. Daarnaast worden activiteiten voor jongeren op straat (sport- en spelbus) georganiseerd. Over diverse andere maatregelen wordt gekeken per locatie of dit een goede aanpak zou zijn.

Ad E:

Er zijn in de gemeente diverse locaties aangewezen waar het niet is toegestaan alcohol te nuttigen. De overige maatregelen zijn op dit moment nog niet aan de orde.

Integrale aanpak

De integrale aanpak van het ATJ heeft al veel kleine en grotere successen geboekt:

Speeltuin Bongerdlaan:

Meldingen over lawaai, rommel en vernielingen: de start van de speeltuin kende een tumultueus begin. Nauwe samenwerking tussen jongerenwerk, politie en gemeente leidde al snel tot het terugbrengen van hangen tot een aanvaardbaar niveau.

Hugo van de Goeslaan:

Meldingen over rommel, criminele activiteiten. De politie (in samenwerking met de gemeente en omwonenden) de problemen direct opgepakt.

Jan Steenlaan/Kees Boekelaan:

Meldingen over vandalisme/vernielingen: nauwe samenwerking tussen scholen, sportverenigingen, gemeente en politie heeft het aantal meldingen van vandalisme/vernielingen sterk doen afnemen. Het project is nog niet afgerond.

Molenkamp:

Meldingen van graffiti, geluidsoverlast: in nauwe samenwerking is in De Bilt het activiteitencentrum W4 geopend. Politie en jongerenwerk benaderen jongeren en worden verwezen naar deze locatie. Geen meldingen meer.

Groenekan:

Meldingen van geluid en rommel: in nauwe samenwerking met de omwonenden, gemeente, politie en jongerenwerk is een eigen stek gecreëerd voor de jongeren.

Scholeneiland Maartensdijk:

Meldingen geluid, rommel en vandalisme/vernielingen. Jongerenwerk heeft samen met politie intensief contact gezocht met de jongeren en ze in kaart gebracht. Door het aanspreken van jongeren op hun gedrag, contact met de buurt en enkele fysieke maatregelen zijn de meldingen teruggedrukt. Ook de scholen zelf zijn actief betrokken bij het meedenken over de problemen. Blijvend aandachtspunt door het openbaar karakter van het plein.

Heidepark:

Meldingen rommel, vandalisme, lastig vallen bezoekers in het park: een deel van deze groep bleek niet uit de gemeente te komen maar uit buurgemeenten. Door een intensieve aanpak van de politie in samenwerking met gemeente en jongerenwerk is de overlast succesvol aangepakt.

Alcoholverbod:

Op diverse hangplekken werd veel gedronken. De overlast die hierdoor ontstond is aangepakt om voor diverse locaties een alcoholverbod in te stellen.

Kleine gemeentelijke ingrepen:

Meldingen geluidsoverlast en rommel: op sommige plekken waar jongeren staan kan soms door kleine aanpassingen (bv plaatsen van extra prullenbak, BOA surveillances, het vaker legen van prullenbak,

plaatsen van blikvangers, weghalen bankjes of juist plaatsen van bankje of het snoeien van gemeentegroen) de overlastbeleving worden weggehaald.

Overigen:

Overlastmeldingen: zowel jongerenwerk als politie brengen de jongeren in kaart. Jongeren worden aangesproken op hun gedag. Afhankelijk van de groepsgrootte heeft dit wisselend succes. Daarnaast worden, zoals hiervoor reeds is aangegeven, diverse gemeentelijk maatregelen, preventieve en repressieve maatregelen toegepast. Het effect en succes hiervan is wisselend.

Toekomstige ontwikkelingen:

Jongeren zullen altijd een plekje op straat nodig hebben. Vanuit het ATJ worden de ontwikkelingen binnen de groepen jongeren gevolgd en waar nodig zal gekeken worden wat de meest gewenste aanpak zal zijn.

Zo worden tot nu toe problemen veelal op "hotspot" niveau benaderd. Omdat de groepen zich vaak verplaatsen en een groepsgerichte aanpak in sommige gevallen wenselijk is, zijn we bezig in de regio Utrecht met de introductie van de shortlistmethodiek.

Opzet hiervan is dat in het voorjaar 2009 de politie in de gehele regio Utrecht een inventarisatie van jeugdgroepen zal doen, waardoor een helder overzicht van de diverse jeugdgroepen zal ontstaan. De methodiek die hiervoor gebruikt gaat worden is de zogenoemde "shortlistmethodiek". De gemeente De Bilt is momenteel bezig met het voorbereiden van de 29 gemeenten uit de regio om de gemeentelijke regierol voor de aanpak van geselecteerde jeugdgroepen goed te kunnen vervullen.

Conclusie:

In het Actieteam Jongeren wordt de overlast door jongeren in de gehele gemeente in kaart gebracht. Geconcludeerd kan worden dat er op het gebied van jongeren en overlast er heel wat initiatieven in de gemeente lopen. Het ATJ heeft hierin een belangrijke rol en diverse successen bevestigen dat de integrale aanpak werkt. Echter, overlast van jongeren is van alle tijden. De overlast dient echter wel beheersbaar te blijven. Juist het beheersbaar houden van de overlast is een speerpunt in het ATJ en het Integraal Veiligheidsbeleid.